

EUROPESE CENTRALE BANK

HERZIENING VAN DE VEREISTEN VOOR ALGEMENE ECONOMISCHE STATISTIEKEN

DECEMBER 2004

In 2004 verschijnt
in alle publicaties
van de ECB
een motief van
het bankbiljet
van €100.

© Europese Centrale Bank, 2004

Adres

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Duitsland

Postadres

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Duitsland

Telefoon

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.int>

Fax

+49 69 1344 6000

Telex

411 144 ecb d

Alle rechten voorbehouden.

*Het maken van kopieën voor educatieve
en niet-commerciële doeleinden is
toegestaan, mits de bron wordt vermeld.*

Per december 2004.

ISBN 92-9181-603-5 (papier)

ISBN 92-9181-604-3 (internet)

INHOUD

INHOUD

1 INLEIDING	4
2 OVERZICHT VAN DE VERANDERINGEN IN DE STATISTISCHE VEREISTEN	5
3 ALGEMENE GEGEVENSVEREISTEN EN EEN BEOORDELING VAN DE HUIDIGE GEGEVENSVERSCHAFFING	6
4 SPECIFIEKE STATISTISCHE VEREISTEN	9
4.1 Geharmoniseerde Consumptieprijsindex	9
4.2 Nationale rekeningen op kwartaal- en jaarbasis: hoofdaggregaten en uitsplitsingen	9
4.3 Nationale rekeningen op kwartaal- en jaarbasis: institutionele sectoren	10
4.4 Overheidsinkomsten en -uitgaven op kwartaal- en jaarbasis	11
4.5 Kortetermijnstatistieken voor de industrie (met inbegrip van de bouwnijverheid)	11
4.6 Kortetermijnstatistieken voor de detailhandel en overige diensten	12
4.7 Arbeidsmarktstatistieken – werkgelegenheid en werkloosheid	13
4.8 Arbeidsmarktstatistieken – lonen en arbeidskosten	14
4.9 Enquêtes onder bedrijven	14
4.10 Buitenhandelsstatistieken	14
5 STATISTIEKEN VOOR LANDEN BUITEN HET EUROGEBIED	15
5.1 EU-landen buiten het eurogebied	15
5.2 Statistieken voor toetredingslanden	15
BIJLAGE 1: DOOR DE ECB PERIODIEK BENODIGDE ALGEMENE ECONOMISCHE STATISTIEKEN VOOR HET EUROGEBIED	17
BIJLAGE 2: DOOR DE ECB BENODIGDE ALGEMENE ECONOMISCHE STATISTIEKEN VOOR DE TOETREDINGSLANDEN	20

I INLEIDING

Het hoofddoel van het Eurosysteem is het handhaven van prijsstabiliteit binnen het eurogebied.¹ Onverminderd het doel van prijsstabiliteit, moet het Eurosysteem het algemene economische beleid in de Gemeenschap ondersteunen. In het kader van deze doelstellingen heeft het Eurosysteem als een van zijn kerntaken het voeren van het monetaire beleid in het eurogebied.

Het Verdrag betreffende de Europese Unie specificerde als een van de taken van het Europees Monetair Instituut (EMI), de voorganger van de ECB, het treffen van de statistische voorbereidingen voor de derde fase van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en, meer in het bijzonder, het bevorderen, voorzover noodzakelijk, van de harmonisatie van statistieken. Het EMI heeft in juli 1996 voor het eerst een rapport uitgebracht over de statistische vereisten. In augustus 2000 heeft de ECB haar vereisten voor algemene economische statistieken gepubliceerd.² Deze publicatie is een zeer nuttige basis gebleken voor de besprekingen met de producenten van statistieken buiten de ECB. Het onderhavige rapport actualiseert de vereisten van de ECB. Het houdt zich voornamelijk bezig met (binnenjaarlijkse) statistieken op maand- en kwartaalbasis voor het eurogebied, andere EU-landen en de toetredingslanden. Het herzielt de eerder gedefinieerde vereisten en houdt daarbij rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals de groeiende behoefte aan statistieken betreffende diensten.

Monetaire en bancaire statistieken, statistieken betreffende de financiële markten en aanverwante statistieken, betalingsbalans- en andere externe statistieken, financiële rekeningen en kwartaalrekeningen voor institutionele sectoren zijn de terreinen waarop de ECB (Directoraat-Generaal Statistieken) als enige statistische verantwoordelijkheid draagt voor statistieken op EU-niveau, of de verantwoordelijkheid deelt met de Europese Commissie (Eurostat).³ Andere statistieken zijn eveneens belangrijk voor het voeren van het monetaire be-

leid. Dit zijn met name prijs- en kostenstatistieken, de overige niet-financiële nationale rekeningen, arbeidsmarktstatistieken en een breed scala van andere economische statistieken, met name kortetermijnstatistieken. In dit rapport worden deze statistieken aangeduid met de term “algemene economische statistieken”. De ECB werkt nauw samen met de Europese Commissie om te bewerkstelligen dat aan de vereisten op deze terreinen wordt voldaan. In vele gevallen zijn deze vereisten onderworpen aan wetgeving van de EU-Raad en de Commissie binnen het kader zoals dat is vastgelegd door Verordening (EG) Nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek. Wanneer algemene economische statistieken niet bij de Europese Commissie kunnen worden verkregen, dan verzamelt de ECB informatie bij nationale en andere Europese bronnen.

Economische statistieken waren tevens onderwerp van een gedetailleerd rapport van het Monetair Comité inzake de informatievereisten in de Economische en Monetaire Unie (EMU), die grotendeels overeenkwamen met de statistische vereisten van de ECB. Het rapport is in januari 1999 door de Ecofin-Raad goedgekeurd, en is inmiddels gevolgd door zes voortgangsverslagen.⁴ Eén uitkomst daarvan is het Actieplan voor Statistische Vereisten van de EMU dat op verzoek van de Ecofin-Raad door de Europese Commissie (Eurostat) in nauwe samenwerking met de ECB is opgesteld, en dat voor elke lidstaat in kaart bracht op welk terrein hoognodig voortgang moest worden geboekt, alsmede de aanpassingen aan bestaande

1 Het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) bestaat uit de Europese Centrale Bank (ECB) en de nationale centrale banken van de lidstaten van de Europese Unie (EU). Met de term “Eurosysteem” wordt verwezen naar de ECB en de nationale centrale banken van de lidstaten van de EU die tezamen het eurogebied vormen. De term “Statuten” verwijst naar de Statuten van het ESCB en van de ECB.

2 Deze twee documenten zijn te vinden op de website van de ECB (www.ecb.int).

3 Zie ook het “Memorandum of Understanding” tussen de Europese Commissie (Eurostat) en de Europese Centrale Bank (DG Statistieken) van 10 maart 2003 (beschikbaar op de website van de ECB).

4 Zie voor deze rapporten: http://ue.eu.int/cms3_applications/docCenter.ASP?expandID=132&lang=en&cmsID=245.

statistische regelgeving.⁵ Het Actieplan is eind 2002 afgelopen, maar de volledige tenuitvoerlegging ervan is nog steeds gaande. Daarnaast hebben in februari 2003 de Raad en de Commissie een veelomvattend rapport over statistieken in het eurogebied goedgekeurd. Dit rapport steunde in het bijzonder het opstellen van een reeks “Principal European Economic Indicators” (Europese Economische Hoofdindicatoren) vóór 2005, die zullen worden gepubliceerd met een tijdigheid en betrouwbaarheid die voldoen aan de hoogste internationale normen.

Het Eurosysteem heeft statistische behoeften die vergelijkbaar zijn met die van andere monetaire-beleidsautoriteiten die verantwoordelijk zijn voor grote economische gebieden (in het bijzonder de Verenigde Staten). Statistieken van hoge kwaliteit zijn van essentieel belang om er voor zorg te dragen dat de juiste monetaire-beleidsbeslissingen worden genomen. Beleidsfouten als gevolg van onvolledige of onbetrouwbare statistische gegevens kunnen voor de economie zeer schadelijk zijn ten aanzien van de prijsstabiliteit, productie en werkgelegenheid. De statistische onderbouwing van het monetaire beleid is de laatste jaren aanzienlijk verbeterd, maar verdere vooruitgang is noodzakelijk.⁶

2 OVERZICHT VAN DE VERANDERINGEN IN DE STATISTISCHE VEREISTEN

Het onderhavige rapport bevat geen belangrijke nieuwe vereisten die niet al vervat waren in het in 2000 gepubliceerde rapport over de vereisten van de ECB. Het is zelfs zo dat veel van de vereisten reeds voorkomen in het in 1999 gepubliceerde rapport van het Monetaire Comité inzake de informatievereisten in de Economische en Monetaire Unie en de daaropvolgende voortgangsverslagen die zijn samengesteld door het Economisch en Financieel Comité. Echter, in vergelijking met de eerste uitgave, betreft een aantal op de toekomst gerichte aanpassingen de volgende aangelegenheden:

- een sterkere gerichtheid op aggregaten voor het eurogebied: de ECB stelt voor het beleid inzake de productie, de publicatie en herziening van nationale algemene economische statistieken volledig te coördineren met de behoeften aan aggregaten voor het eurogebied.
- de frequentie- en tijdigheidsvereisten zijn in lijn gebracht met de Europese doelstellingen voor tijdig beschikbare Europese Economische Hoofdindicatoren waar zij globaal overeenkomen met de vereisten van de ECB;
- de vereisten voor statistieken op maand- en kwartaalbasis in de dienstensector worden gespecificeerd; dienstenindicatoren van goede kwaliteit worden op zich al steeds belangrijker, maar worden tevens steeds belangrijker voor de kwaliteit van geaggregeerde economische statistieken betreffende het bbp-volume en veranderingen in de prijzen en productiviteit;
- grotere differentiatie van gebruikersvereisten voor nationale gegevens: niet alle statistische reeksen die voor de eurogebiedanalyse vereist zijn, zijn benodigd voor elk van de landen van het eurogebied, de niet tot het eurogebied behorende landen van de EU en de toetredingslanden;
- dienovereenkomstig dienen nieuwe methoden te worden bevorderd voor de samenstelling van statistieken voor het eurogebied, die op eurogebiedniveau tot goede resultaten zouden kunnen leiden zonder de nationale statistische systemen te overbelasten;

5 Zie het “Status Report on Information Requirements in EMU”, gepubliceerd door het Economisch en Financieel Comité, 25 mei 2005, en de “Conclusies” van de vergadering van de Ecofin-Raad op 2 juni 2004.

6 Voor verdere details betreffende de beoordeling van algemene economische statistieken voor het eurogebied, zie ook “Ontwikkelingen in de algemene economische statistieken voor het eurogebied” in het ECB Maandbericht van april 2003. Voor een recent overzicht van de monetaire-beleidsstrategie van de ECB, zie ook “De uitkomsten van de door de ECB uitgevoerde evaluatie van haar monetaire-beleidsstrategie” in het ECB Maandbericht van juni 2003.

- een herziening van de prioriteiten in statistieken betreffende de buitenlandhandel;
- elke paragraaf, ten slotte, bevat een korte beoordeling van de prioriteiten voor toekomstige verbeteringen.

3 ALGEMENE GEGEVENSVEREISTEN EN EEN BEOORDELING VAN DE HUIDIGE GEGEVENSVERSCHAFFING

De juridische basis voor de productie van algemene economische statistieken is, vanaf het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw, ontwikkeld in verschillende door de EU-Raad, in recente jaren samen met het Parlement of de Commissie, goedgekeurde statistische wetteksten. De Verordening betreffende communautaire statistiek gaat voor communautaire statistieken uit van het subsidiariteitsbeginsel, maar stelt dat “om de vergelijkbaarheid van de resultaten te garanderen, worden de communautaire statistieken geproduceerd op basis van uniforme regels en – in bepaalde, naar behoren gemotiveerde gevallen – aan de hand van geharmoniseerde methodes” (Artikel 1). Het gemeenschappelijke monetaire beleid voor het eurogebied vereist dat uniforme normen en geharmoniseerde methoden worden ontwikkeld voor de macro-economische kernstatistieken.

ALGEMENE VEREISTEN

Het belangrijkste vereiste voor statistieken voor het eurogebied is dat alle verzamelde en gepubliceerde gegevens gericht dienen te zijn op de berekening van *geaggregeerde resultaten voor het eurogebied*. Beschikbare statistische gegevens die slechts betrekking hebben op een klein deel van de economie van het eurogebied, of nationale statistieken die niet geaggregeerd kunnen worden tot zinvolle aggregaten voor het eurogebied, hebben weinig nut voor een eurogebiedanalyse. Dit heeft een aantal belangrijke implicaties.

Wat betreft de *geografische dekking* is een volledige of zeer hoge dekking van de eurogebied-aggregaten door nationale resultaten belang-

rijk. Met name de gegevens van de grootste vier landen van het eurogebied zijn van belang (Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje vertegenwoordigen tezamen rond 80% van het bbp van het eurogebied), aangezien ontbrekende gegevens voor deze landen het samenstellen van betrouwbare ramingen voor het eurogebied ernstig zouden bemoeilijken. Hoewel de ECB streeft naar een hoge dekking van statistieken van het eurogebied, steunt de ECB nieuwe ontwikkelingen in statistieken voor het eurogebied, welke ontwikkelingen vaak omschreven worden als *gedifferentieerde rapportagevereisten* en *Europees steekproefonderzoek*. Deze maatregelen zijn erop gericht op eurogebiedniveau betrouwbare resultaten te produceren zonder met name de statistische systemen van de kleinere lidstaten te overbelasten. Tegen de achtergrond van een toenemende gebruikersvraag naar statistieken en bestaande middelenbeperkingen aan de zijde van de producenten van statistieken, dienen deze methoden verder te worden ontwikkeld en breder te worden ingevoerd.

Wat betreft de dekking naar *bedrijfstak en sector* dienen de statistieken een volledig beeld van de economie te geven. Naast de conventionele statistieken betreffende de industrie en de detailhandel, zijn indicatoren van de steeds belangrijker wordende dienstensectoren benodigd. Daarnaast zou, voor een economisch gebied dat zo groot is als het eurogebied, een volledig systeem van rekeningen uitgesplitst naar de belangrijkste institutionele sectoren, met name huishoudens, niet-financiële en financiële ondernemingen en de overheid, beschikbaar moeten zijn.

Als nationale bijdragen de bouwblokken vormen voor statistieken voor het eurogebied, is de *vergelijkbaarheid* van statistische methoden van cruciaal belang voor de kwaliteit van de resultaten. Op dit gebied is grote vooruitgang geboekt. De in de eerste jaren van de EMU opgedane ervaring heeft echter uitgewezen dat overeenstemming ten aanzien van gemeenschappelijke statistische definities en classificaties weliswaar belangrijk is, maar vaak niet vol-

doende om vergelijkbaarheid te verwezenlijken. Meer coördinatie en standaardisatie bij de productie van algemene economische statistieken in de landen is wenselijk, in het bijzonder wanneer de nagestreefde vergelijkbaarheidsnormen hoog zijn, zoals bijvoorbeeld het geval is bij de HICP. Voorts dienen de internationale standaardclassificaties die voor bijna alle statistieken voor het eurogebied worden gebruikt geactualiseerd te worden, en zij worden op gezette tijden herzien. Voor 2007 staat een aanzienlijke herziening van de Europese classificaties van economische activiteiten (NACE) op het programma en zou de overgang op nauw gecoördineerde wijze moeten worden uitgevoerd teneinde eventuele overgangsproblemen voor de gegevens voor eurogebiedaggregaten tot een minimum te beperken.

Wat betreft de *tijdige beschikbaarheid* van statistieken voor het eurogebied, ondersteunt de ECB de recentelijk goedgekeurde doelstellingen in dezen voor de Europese Economische Hoofdindicatoren. Deze zijn, met slechts een paar uitzonderingen, in het onderhavige rapport gebruikt. De prestaties van statistische systemen in economieën buiten het eurogebied zijn eveneens verbeterd, al blijven tijdig beschikbare statistieken in overeenstemming met zich ontwikkelende behoeften een constante uitdaging. Op enkele terreinen van algemene economische statistieken is het gebrek aan tijdige beschikbaarheid nog steeds zorgwekkend en zijn verbeteringen hoognodig (bijvoorbeeld voor de arbeidsmarktstatistieken). Gezien de gerichtheid van het gemeenschappelijke monetaire beleid op aggregaten voor het eurogebied als geheel, zouden eurogebiedbrede ramingen niet later moeten worden gepubliceerd dan de eerste nationale schattingen voor de grootste landen, en bij voorkeur daarvóór. Dit vereist een gecoördineerd *publicatiebeleid* en gemeenschappelijke publicatiekalenders op Europees niveau, hetgeen dan ook een prioriteit vormt voor de komende paar jaren. Voorts moeten nationale gegevens door nationale autoriteiten punctueel worden toegezonden aan de Europese Commissie (Eurostat). Eurostat is de centrale bron voor Europese algemene economische

statistieken en dient in staat te zijn om gegevens betreffende individuele EU-landen aan Europese gebruikers te verschaffen op hetzelfde tijdstip als waarop de gegevens worden gepubliceerd op nationaal niveau. Daarnaast zou Eurostat alle aggregaten voor het eurogebied zeer tijdig moeten samenstellen en publiceren.

Wat betreft de *frequentie* van de gegevens, zijn maand- of kwartaalgegevens een eerste vereiste voor monetaire-beleidsdoeleinden. Op enkele statistische terreinen (bijvoorbeeld de arbeidsmarkt en nationale rekeningen) vereist dit een heroverweging van het huidige evenwicht tussen deze gegevens en de veelomvattende gegevens die krachtens EU-wetgeving met een jaarlijkse of lagere frequentie worden vereist. Met name nationale rekeningen op kwartaalbasis per institutionele sector hebben hoge prioriteit. Bovendien wordt een aantal kortetermijn-indicatoren nog steeds met kwartaalfrequentie gepubliceerd en met lange publicatievertragingen, en zijn daardoor niet bruikbaar voor conjunctuuranalyse. Eveneens van belang voor economische en econometrische analyse is dat de *tijdreeksen voldoende lang zijn*, d.w.z. dat deze voor de belangrijkste aggregaten ten minste één of twee conjunctuurcycli bestrijken.

Met het verzoek om tijdig en frequent beschikbare gegevens rijst tevens de vraag over de afruil tussen tijdige beschikbaarheid en betrouwbaarheid. De *betrouwbaarheid* van de statistieken die worden gebruikt voor het rechtvaardigen van de monetaire-beleidsbeslissingen is essentieel voor de geloofwaardigheid. Het Eurosysteem is zich bewust van de beperkingen van tijdige beschikbaarheid en is voorzichtig met het vragen om krappere tijdschema's. Bovendien zijn tijdig *geaggregeerde* resultaten belangrijker dan *gedetailleerde* uitsplitsingen. Verschillende EU-lidstaten voldoen al aan de tijdigheidsnormen zonder aan betrouwbaarheid te hebben ingeboet. Verbeteringen in de tijdige beschikbaarheid zijn eveneens verwezenlijkt voor enkele aggregaten voor het eurogebied (bijvoorbeeld het bbp van het eurogebied, de HICP, de industriële productie en de detailhandel), en er zijn geen aanwijzingen dat deze ver-

beteringen de betrouwbaarheid van de resultaten hebben aangetast.

Naast gemeenschappelijke normen voor tijdige beschikbaarheid en publicatiekalenders, geeft het wijdverbreide gebrek aan een Europees *herzieningsbeleid* aanleiding tot bezorgdheid onder gebruikers van statistieken betreffende het eurogebied, aangezien dit (ook) frequent tot herzieningen van aggregaten voor het eurogebied leidt.

Aangezien de meeste van deze gegevens onderhevig zijn aan *seizoen- en werkdaginvloeden*, dienen bovendien de methoden en praktijken voor correctie voor seizoen en, waar relevant, voor het aantal werkdagen te worden geharmoniseerd. Gemeenschappelijke normen zijn reeds overeengekomen voor nationale rekeningen op kwartaalbasis en voor kortetermijnstatistieken, maar hun volledige implementatie is nog steeds gaande. Voor andere economische statistieken ontbreken gemeenschappelijke normen nog.

ALGEMENE BEOORDELING EN HERZIENING VAN PRIORITEITEN

Over het geheel genomen is een kernreeks van algemene economische statistieken die nodig zijn voor het eurogebied voorhanden, en deze is een betrouwbare basis gebleken voor het monetaire beleid. Dit betreft met name de HICP als de sleutelmaatstaf voor prijsstabiliteit, maar tevens een aantal belangrijke algemene economische statistieken die worden gebruikt in de context van de economische analyse die een van de twee pijlers vormt van het monetaire beleid van de ECB (bijvoorbeeld gegevens betreffende de productie, werkloosheid en producentenprijzen). Verschillende verbeteringen zijn de afgelopen paar jaar ingevoerd. Om hiervan slechts enkele te noemen: de verbeterde dekking van HICP's; de publicatie van meer kwartaalgegevens betreffende nationale rekeningen (bijvoorbeeld toegevoegde waarde en beloning); de verbeterde beschikbaarheid, landendekking en vergelijkbaarheid van kortetermijn-indicatoren (bijvoorbeeld detailhandelsomzet, productie in de bouwnijverheid, gegevens per industriële hoofdsector); betere vergelijkbaar-

heid van werkloosheidsstatistieken, en verbeterde tijdige beschikbaarheid van verschillende indicatoren zonder hun accuraatheid aan te tasten (bijvoorbeeld HICP, bbp, productie, buitenland).

Ondanks deze duidelijke verbeteringen blijven de statistieken voor het eurogebied in veel opzichten nog niet voldoen aan gebruikersvereisten. Resultaten voor het eurogebied zijn vaak ofwel te laat of bestaan zelfs in het geheel niet ten gevolge van ontoereikende landendekking. Essentiële aggregaten betreffende nationale rekeningen ten aanzien van institutionele sectoren ontbreken. Op het terrein van arbeidsmarktstatistieken bestaan aanzienlijke lacunes, met inbegrip van basisgegevens betreffende de werkgelegenheid en het aantal gewerkte uren. Verdere verbeteringen zijn eveneens noodzakelijk voor de HICP (harmonisatie van methoden). Twee verdere problemen zijn het gebrek aan gegevens ten aanzien van de dienstensector in het eurogebied alsmede het gebrek aan voldoende vergelijkbare praktijken voor correctie voor seizoen en aantal werkdagen. Dientengevolge zijn enkele statistieken voor het eurogebied nog steeds minder volledig, tijdig beschikbaar en betrouwbaar dan in veel individuele landen van het eurogebied en in belangrijke valutagebieden buiten het eurogebied, zoals de Verenigde Staten. Verdere verbeteringen zijn derhalve nodig.

Teneinde de algemene economische statistieken voor het eurogebied te behouden en te verbeteren, is het van belang de prioriteiten te herzien en de juridische vereisten voor terreinen die nu als minder belangrijk worden beschouwd, te beperken. Op het terrein van haar eigen bevoegdheden vermindert de ECB thans haar vereisten voor statistieken betreffende de buitenland, met name Intrastat, en enkele structurele bedrijfsstatistieken. Daarnaast ondersteunt de ECB de ontwikkelingen gericht op differentiatie van nationale rapportagevereisten en het Europees steekproefonderzoek, met het doel de belasting voor de rapporterende partijen, zowel in de kleine als de grote lidstaten, te beperken.

4 SPECIFIEKE STATISTISCHE VEREISTEN

Bijlage 1 bij dit document bevat een samengevat overzicht van de voornaamste macro-economische indicatoren die periodiek benodigd zijn voor de monetaire-beleidsanalyse, de vereiste frequentie, de mate van gedetailleerdheid, de tijdslijmieten en de prioriteiten voor verbeteringen. Zeer gedetailleerde statistische informatie die wordt gebruikt voor incidentele onderzoeksdoeleinden wordt hier niet besproken.

4.1 GEHARMONISEERDE CONSUMTIEPRIJSINDEX

De maandelijkse Geharmoniseerde Consumptieprijsindex is een van de belangrijkste indicatoren voor het monetaire beleid van de ECB, aangezien deze maatstaf wordt gebruikt in de door de ECB gevoerde monetaire-beleidsstrategie voor de definitie van prijsstabiliteit. De ECB is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van de HICP, met name door middel van de consultatieprocedures zoals die zijn vastgelegd in Artikel 5.3 van de Verordening van de Raad betreffende de HICP.⁷ De belangrijkste vereisten van het monetaire beleid zijn een brede dekking van de uitgaven van huishoudens, vergelijkbare dekking en methoden, en de tijdige publicatie van betrouwbare resultaten op maandbasis. Voor het verdere werk aan de HICP is het van bijzonder belang te komen tot een bevredigende oplossing voor de uitgaven voor eigenaar-gebruiker-huisbezit en snellere voortgang te boeken op het terrein van kwaliteitsaanpassing.

De HICP is vereist op 4-cijferig COICOP-niveau. Voor incidentele analyses is een gedetailleerdere uitsplitsing op eurogebiedniveau – bijvoorbeeld op het vlak van voedingsmiddelen en diensten – wenselijk. Dit zou tevens de afleiding van additionele voor de economische analyse vereiste maatstaven vergemakkelijken, met name de isolatie van het effect van veranderingen in indirecte belastingen op de HICP (de zogenoemde “HICP Constant Tax”) en door de overheid gereguleerde prijzen.

De HICP is in de loop der tijd verbeterd, en enkele van de verbeteringen hebben geleid tot structurele breuken in sub-componenten van de HICP. Voor de langetermijnanalyse en economische modelbouw is echter de beschikbaarheid van schattingen van lange en consistente tijdreeksen wenselijk.

Tegen de achtergrond van het gebruik van de HICP voor het beoordelen van de convergentie binnen de EU, geldt de behoefte aan vergelijkbare HICP-statistieken voor alle huidige en toekomstige landen van het eurogebied.

De ECB geeft prioriteit aan het werk op het terrein van eigenaar-gebruiker-huisbezit, kwaliteitsaanpassing en de “HICP Constant Tax Index”.

4.2 NATIONALE REKENINGEN OP KWARTAAL- EN JAARBASIS: HOOFDAGGREGATEN EN UITSPLITSINGEN

De nationale rekeningen op kwartaalbasis zijn van cruciaal belang bij het beoordelen van de conjunctuurpositie waarin de economie zich bevindt en de mate waarin dit de vooruitzichten voor het prijsbeloop zou kunnen beïnvloeden. Rekeningen op jaarbasis, die met een grotere vertraging verschijnen maar gedetailleerder zijn, bieden de noodzakelijke basis voor een breed gefundeerde analyse van structurele ontwikkelingen en trends voor de langere termijn.

De hoofdaggregaten op kwartaalbasis en gedetailleerdere nationale rekeningen op jaarbasis vallen onder de ESR-Verordening.⁸ Als basis voor de statistieken van het eurogebied is volledige implementatie van de Verordening vereist, met name met betrekking tot de gegevens op kwartaalbasis. Enkele additionele informatie is nodig op kwartaalbasis, met name gegevens met betrekking tot de uitvoer en invoer buiten het eurogebied, het aantal gewerkte uren

⁷ Verordening (EG) Nr. 2494/95 van de Raad van 23 oktober 1995 inzake geharmoniseerde indexcijfers van de consumptieprijzen.

⁸ Verordening (EG) Nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap.

en verdere gegevens betreffende inkomen, besparingen en investeringen (zie ook de volgende paragraaf). Op jaarbasis is met name van belang de informatie met betrekking tot de investeringen en de productie uitgesplitst naar sector/industrie (bijvoorbeeld 31 NACE subsecties), zowel voor de analyse van eurogebiedaggregaten als voor die van de landen onderling.

Nationale rekeningen vormen tevens de enige bron voor geharmoniseerde statistische informatie betreffende niet-financiële activa, zowel voor de economie als geheel als voor de belangrijkste sectoren en industrieën. De beschikbaarheid op jaarbasis van volledige balansen en van alle typen veranderingen in balansen (transacties, herwaarderingen en andere volumemutaties) ten aanzien van zulke activa per belangrijkste institutionele sector (huishoudens, ondernemingen, overheid) en belangrijkste categorie (woningen, overige materiële vaste activa, immateriële vaste activa, overige geproduceerde activa, land, overige niet-geproduceerde activa) is nodig om de rol van (veranderingen in) het vermogen van de economie als geheel en dat van huishoudens in het bijzonder, te kunnen analyseren. Specifieke kwartaalgegevens betreffende met name activa in de vorm van woningen zijn eveneens zeer nodig. Ten slotte zijn aanbods- en gebruikstabellen op jaarbasis vereist.

Eerste publicaties van hoofdaggregaten op kwartaal- en jaarbasis zouden moeten verschijnen met een maximumvertraging van 60 dagen. Eerste ramingen van het bbp en de hoofdcomponenten (de zogenoemde “flash-ramingen”) ten minste 15 dagen eerder zijn zeer nuttig, op voorwaarde dat ze voldoende betrouwbaar zijn. Dit zijn de doelstellingen waarvoor de Europese Economische Hoofdindicatoren naar gestreefd wordt. Eurogebiedaggregaten voor andere nationale rekeningen op jaarbasis, met name tabellen per sector/industrie, gegevens met betrekking tot activa en de kapitaalvoorraad zouden beschikbaar moeten zijn zes tot negen maanden na het referentiejaar. Aggregaten voor het eurogebied voor de meeste andere rekeningen (bijvoorbeeld aanbods- en ge-

bruikstabellen) ontbreken thans en verbeteringen op dit vlak zijn wenselijk.

Voor conjunctuuranalyses zijn voldoende lange tijdreeksen van belang. Overeenkomstig de Verordening dienen de hoofdaggregaten op kwartaalbasis terug te gaan tot 1980, behalve voor de nieuwe lidstaten, waarvoor tijdreeksen vanaf de vroege jaren negentig van de vorige eeuw vereist zijn (afhankelijk van het jaar van overgang).

De ECB geeft prioriteit aan de publicatie van vollediger rekeningen op kwartaalbasis met een vertraging van 60 dagen, die met name de uitgaven- en productiezijde van het bbp in constante prijzen dekken. Voor rekeningen op jaarbasis en voor minder frequente rekeningen ontbreken thans in de meeste gevallen aggregaten voor het eurogebied, en de samenstelling daarvan heeft prioriteit.

4.3 NATIONALE REKENINGEN OP KWARTAAL- EN JAARBASIS: INSTITUTIONELE SECTOREN

De verschaffing van volledige jaarrekeningen per sector en volledige, hoewel minder gedetailleerde, kwartaalrekeningen per sector is van essentieel belang.⁹ Deze rekeningen zullen de samenstelling van rekeningen voor het eurogebied mogelijk maken voor elke institutionele sector. Sectorale rekeningen maken niet alleen de analyse van inkomen, uitgaven en productie mogelijk, maar tevens die van besparingen en investeringen in de verschillende sectoren, met inbegrip van de onderlinge relaties en de relaties tussen deze en de rest van de wereld. Met name naar tegenpartijsector uitgesplitste gegevens (van-wie-naar-wie-informatie) kan op die manier steun geven aan de analyse van het monetaire-transmissiemechanisme. De ESR-Verordening heeft reeds de methodologie voor de veelomvattende sectorale rekeningen vastgelegd. De uitsplitsing naar sector op jaar- en kwartaalbasis zou, voor de doeleinden van de ECB, onderscheid moeten maken tussen ten minste niet-financiële ondernemingen, finan-

⁹ Voor nadere gegevens over de overheidssector, zie Paragraaf 4.4.

ciële ondernemingen, de overheid en huishoudens (met inbegrip van instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens), en de rekening voor de rest van de wereld. Deze uitsplitsing naar sector dient te worden toegepast op alle sluitposten en op alle transacties die tot deze sluitposten leiden (met een geringere mate van gedetailleerdheid voor de kwartaalgegevens dan voor de gegevens op jaarbasis). Afhankelijk van de komende goedkeuring van de juridische basis voor de sectorale rekeningen op kwartaalbasis, zullen de eerste gegevens voor sectorale eurogebiedrekeningen op kwartaalbasis naar verwachting in 2006 beschikbaar komen. De vereiste additionele informatie op jaarbasis heeft eveneens betrekking op de dekking van niet-financiële activa, met name de door niet-financiële ondernemingen aangehouden vaste activa en het huizenbezit van de sector huishoudens (zie 4.2).

De ECB geeft prioriteit aan de implementatie van nationale rekeningen op kwartaalbasis uitgesplitst naar institutionele sector.

4.4 OVERHEIDSINKOMSTEN- EN -UITGAVEN OP KWARTAAL- EN JAARBASIS

Het volgen van de ontwikkelingen in de overheidsfinanciën vereist betrouwbare jaarlijkse informatie door lidstaten met betrekking tot de overheidsinkomsten en -uitgaven en het overheidstekort/overschot. Daarnaast wordt een toereikende uitsplitsing van de overheidsuitgaven naar functie (de zogenoemde “COFOG”) steeds belangrijker.

De ECB vereist tevens gegevens op kwartaalbasis betreffende overheidsinkomsten en -uitgaven door lidstaten binnen drie maanden na de rapportageperiode.¹⁰ Daarnaast maakt de samenstelling van aggregaten voor het eurogebied en de EU het noodzakelijk dat over de EU-begroting de gegevens worden verschaft volgens de ESR-methodologie.

Hoewel gegevens op kwartaalbasis voor kortetermijnstatistieken betreffende overheidsfinanciën voor het eurogebied een zeer hoge

prioriteit zijn, zijn tevens gegevens met een hogere frequentie (voornamelijk maandelijks) beschikbaar op nationaal niveau. Hoewel deze gegevens in de regel niet geharmoniseerd zijn en alleen betrekking hebben op delen van de overheidssector, verschaffen zij toch nuttige aanvullende informatie ten aanzien van nationale begrotingsontwikkelingen.

De ECB geeft prioriteit aan de volledige implementatie van betrouwbare gegevens betreffende overheidsinkomsten en -uitgaven op jaar- en kwartaalbasis.

4.5 KORTETERMIJNSTATISTIEKEN VOOR DE INDUSTRIE (MET INBEGRIJ VAN DE BOUWNIJVERHEID)

Kortetermijnstatistieken verschaffen belangrijke informatie over de vraag, de productie en de prijzen en worden gebruikt als voorlopende indicatoren voor de nationale kwartaalrekeningen. De industriële productie blijft nog steeds de meest belangrijke indicator voor de huidige bedrijvigheid. Indicatoren van nieuwe orders of de orders in portefeuille zijn belangrijk als indicatoren van de toekomstige productie; om deze reden zouden statistieken betreffende nieuwe orders bij voorkeur uitgedrukt moeten worden in termen van volume. Maandelijkse indicatoren van de productieprijzen zowel als indicatoren van kosten (bijvoorbeeld productiekosten, maar ook lonen en salarissen) worden gebruikt voor de inflatie-analyse. Dit omvat tevens prijsindices voor de invoer en uitvoer van het eurogebied. Gegevens betreffende werkgelegenheid en werkaanbod zijn belangrijk voor de analyse van de economische bedrijvigheid, en zijn vaak nodig voor de afleiding van aanvullende indicatoren zoals uurlonen of veranderingen in de productie.

¹⁰ De kwartaalgegevens betreffende overheidsuitgaven en -inkomsten worden verschaft krachtens Verordening (EG) Nr. 264/2000 van de Commissie van 3 februari 2000 tot uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2223/96 van de Raad met betrekking tot kortetermijnstatistieken van de overheidsfinanciën en de Verordening (EG) Nr. 1221/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 10 juni 2002 met betrekking tot niet-financiële kwartaalrekeningen van de overheid.

De kortetermijnstatistieken voor het eurogebied op maand- en kwartaalbasis zijn vastgelegd in de Verordening van de Raad inzake kortetermijnstatistieken.¹¹ De prioriteit van het Eurosysteem is snelle informatie over belangrijke ontwikkelingen op geaggregeerd niveau met een beperkte mate van gedetailleerdheid, in plaats van volledig gedetailleerde informatie vanuit alle bedrijfstakken. Om aan dit doel te voldoen zouden zoveel mogelijk indicatoren van maandelijks frequentie moeten zijn en idealiter gepubliceerd moeten worden met een tijdigheid van ongeveer 30 dagen (en met een van 45-60 dagen voor indicatoren op kwartaalbasis). Bij wijze van algemene regel heeft dit vereiste betrekking op het NACE-afdelingsniveau voor industriestatistieken. Incidenteel worden door de ECB nadere details gebruikt (NACE-groepen), maar daarvoor zijn de vereisten wat betreft de tijdige beschikbaarheid en frequentie minder streng.

Voor sommige indicatoren van kortetermijnstatistieken, namelijk nieuwe orders, omzet en prijzen, is een geografische onderverdeling nodig tussen transacties die verband houden met de “binnenlandse” markt en transacties die verband houden met de “externe” markt. Voor het gebruik door de ECB van statistieken voor het eurogebied, zou deze onderverdeling zich moeten richten op transacties binnen het eurogebied en transacties met landen die niet deel uitmaken van het eurogebied. Aangezien deze gegevens met name nodig zijn voor de aggregaten voor het eurogebied, maar niet voor elk individueel land, ondersteunt de ECB het gebruik van Europese steekproefonderzoekregelingen die erop gericht zijn de additionele belasting voor lidstaten te beperken.

Indicatoren van de productie, de vraag en de prijzen zijn eveneens nodig ten aanzien van de bouwnijverheid en de huizenmarkt. Deze omvatten geharmoniseerde prijsindices voor woningen met, ten minste, kwartaalfrequentie. Deze informatie is nodig voor de analyse van de inflatie, de activaprijzen en het vermogen van huishoudens. De informatie betreffende huizenprijzen die thans beschikbaar is, is niet vol-

doende en is in de meeste gevallen van geringe kwaliteit.

Verscheidene van de ECB-vereisten en de voor de Europese Economische Hoofdindicatoren gestelde doelen worden weerspiegeld in het voorstel van de Commissie tot wijziging van de Verordening van de Raad inzake kortetermijnstatistieken, dat steun kreeg van de ECB in haar Advies.¹² Er is echter een aantal gevallen waar de ontwerp-Verordening nog steeds niet voldoet aan deze vereisten, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de frequentie en tijdige beschikbaarheid van gegevens betreffende nieuwe orders en de meeste bouwnijverheidsindicatoren.

De ECB geeft prioriteit aan de volledige en tijdige implementatie van de normen voor de Europese Economische Hoofdindicatoren en aan verbeteringen in de statistische informatie ten aanzien van de prijzen van woningen.

4.6 KORTETERMIJNSTATISTIEKEN VOOR DE DETAILHANDEL EN OVERIGE DIENSTEN

De tweede groep van vereiste kortetermijnindicatoren op maand- en kwartaalbasis heeft betrekking op de detailhandel alsmede op overige dienstensectoren. Deze zijn deels opgenomen in de Verordening inzake kortetermijnstatistieken en de voorgestelde wijziging daarvan.

De maandgegevens over de detailhandelsomzet (tegen constante prijzen) zijn een voorlopende indicator van de consumptie van huishoudens op kwartaalbasis in de nationale rekeningen, die de grootste uitgavenpost vormt. De gegevens dienen te worden gepubliceerd overeenkomstig het 30-dagendoel van de Europese Economische Hoofdindicatoren.

Naast de kortetermijnstatistieken voor de industrie en de detailhandel is het verzamelen van maand- of kwartaalstatistieken voor diensten van belang, met name voor de conjunc-

¹¹ Verordening (EG) Nr. 1165/98 van de Raad van 19 mei 1998 inzake kortetermijnstatistieken.

¹² Zie het Advies van de Europese Centrale Bank van 24 mei 2004 (*Publicatieblad C 158* van 15 juni 2004, blz. 3).

tuurgevoelige bedrijfstakken. Het merendeel van de informatie (omzet, producentenprijzen, lonen, het aantal gewerkte uren en werkgelegenheid) moet nog worden ontwikkeld. De “Statistical Programming Committee” van Eurostat en de “Committee on Monetary, Financial and Balance of Payments Statistics” hebben hun prioriteiten als volgt gedefinieerd: indicatoren van de bedrijvigheid/omzet tegen huidige en constante prijzen voor marktdiensten, productieprijzen voor zakelijke diensten, en indicatoren van arbeidskosten en werkgelegenheid voor markt- en niet-marktdiensten. Het Economisch en Financieel Comité heeft deze prioriteiten, die ook door de ECB gedeeld worden, zijn steun gegeven.

De ECB geeft prioriteit aan de ontwikkeling van kortetermijnindicatoren voor marktdiensten, en, met name, aan de volledige implementatie van de bestaande en de gewijzigde regelgeving inzake kortetermijnstatistieken.

4.7 ARBEIDSMARKTSTATISTIEKEN – WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

Informatie betreffende de arbeidsmarkt is van belang voor de economische pijler in het monetaire beleid van de ECB. De statistische vereisten kunnen worden gegroepeerd in twee categorieën. Het eerste vereiste betreft tijdig beschikbare ramingen van de geaggregeerde werkgelegenheids- en werkloosheidscijfers voor de economie als geheel en haar belangrijkste sectoren (bijvoorbeeld de “A6”-uitsplitsing voor nationale rekeningen naar zes hoofdsectoren), aangevuld met een aantal extra indicatoren van de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld maatstaven voor het feitelijke werkaanbod – het aantal gewerkte uren, enz. – en vacatures). Het tweede vereiste betreft gedetailleerdere gegevens over werkgelegenheid en beloning per bedrijfstak of andere sociaal-economische variabelen (naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau) waarvoor de tijdigheids- en frequentievereisten soepeler zijn. Hoewel de in Paragraaf 4.7 en 4.8 besproken arbeidsmarktvariabelen op verschillende wijzen kunnen worden verzameld (bijvoorbeeld van ondernemingen, van huishou-

dens of uit administratieve bronnen), is het wenselijk dat consistentie wordt bereikt tussen de macro-economische resultaten en de in het kader voor nationale rekeningen gebruikte ramingen. Dit is met name belangrijk wanneer variabelen worden gecombineerd, bijvoorbeeld voor het berekenen van de productiviteit en de arbeidskosten per eenheid product.

De Europese Economische Hoofdindicatoren beogen publicatie van resultaten voor het eurogebied met betrekking tot de totale werkgelegenheid op kwartaalbasis en met betrekking tot de werkloosheid op maandbasis na respectievelijk 45 en 30 dagen. De ECB geeft haar steun aan deze doelstellingen. Voortgang in de richting van een werkgelegenheidsindicator voor het eurogebied op *maandbasis* zou zeer wenselijk zijn. De Verordening van de Raad inzake kortetermijnstatistieken heeft betrekking op gegevens voor de industrie (met inbegrip van de bouwnijverheid) ten aanzien van de werkgelegenheid en het aantal gewerkte uren, en van personen in dienstverband in de detailhandel en overige diensten. De ECB-vereisten op het gebied van tijdige beschikbaarheid en gedetailleerdheid zijn gelijk aan de vereisten voor andere kortetermijnstatistieken (zie Paragraaf 4.5 en 4.6). De ESR-Verordening vereist kwartaalen jaarcijfers voor de werkgelegenheid alsmede cijfers over de werkloosheid en het aantal gewerkte uren; het belang van gegevens over het aantal gewerkte uren – bijvoorbeeld ten behoeve van de meting van de productiviteit – dient hierbij echter te worden benadrukt. De derde – en in termen van gedetailleerdheid mogelijk de rijkste – bron is de steekproefenquête naar de arbeidskrachten in de EU.¹³ Van deze zeer gedetailleerde enquête is slechts een klein deel nodig voor de reguliere monetaire-beleidsanalyse; voor dit onderdeel is echter wel de tijdige aanlevering van kwartaaluitkomsten voor het eurogebied en de landen van het eurogebied rond 45 dagen na het referentiekwartaal wenselijk. De steekproefenquête naar de arbeidskrachten voldoet hier thans niet aan.

¹³ Verordening (EG) Nr. 577/98 van de Raad van 9 maart 1998 betreffende de organisatie van een steekproefenquête naar de arbeidskrachten in de Gemeenschap.

De maandelijkse werkloosheidscijfers van de Europese Commissie (Eurostat) vallen thans onder een heren-akkoord en zijn na rond 35 dagen beschikbaar. Van belang voor de ECB (maar grotendeels ontbrekend voor het eurogebied) is een aantal aanvullende kortetermijnstatistieken ten aanzien van de arbeidsmarkt, met name consistente ramingen van de duur van de werkloosheid, de ontwikkelingen in de werkloosheid (nieuwe werklozen, nieuw aangesteld personeel), en ramingen van tijd-gereleerde onderbezetting. Bovendien zijn gegevens betreffende vacatures, die onder de Europese Economische Hoofdindicatoren vallen en thans in ontwikkeling zijn, van belang.

De ECB geeft prioriteit aan verbeteringen van de maatstaven voor werkaanbod (maandelijkse werkgelegenheid, het aantal gewerkte uren) en vacatures, en aan arbeidsmarktgegevens voor de dienstensectoren.

4.8 ARBEIDSMARKTSTATISTIEKEN – LONEN EN ARBEIDSKOSTEN

Loon- en arbeidskostencijfers zijn indicatoren voor de inflatie- en vraaganalyse, alsmede indicatoren van concurrentiekracht. Het meest van belang voor de ECB op dit gebied is een betrouwbare eurogebiedbrede maatstaf van de arbeidskosten op maand- of kwartaalbasis, zowel per werknemer als per gewerkt uur. Deze statistieken zouden betrekking moeten hebben op de gehele economie, de belangrijkste arbeidskostencomponenten moeten omvatten en consistent moeten zijn met de nationale rekeningen. Tevens dienen zij de analyse van de ontwikkelingen in de hoofdsectoren mogelijk te maken, bij voorkeur op NACE-afdelingsniveau, en een uitsplitsing te bieden in ten minste de twee belangrijkste kostencomponenten (bruto lonen en salarissen, en de door de werkgevers betaalde sociale-verzekeringspremies). Informatie betreffende bonus-betalingen zou wenselijk zijn. Een uitsplitsing naar sociaal-economische criteria (bijvoorbeeld opleidingsniveau of geslacht) is uitsluitend nodig bij een lagere frequentie. De ervaringen met de bestaande arbeidskostenindicatoren onderstrepen dat de consistentie van gege-

vens die worden verschaft door kortetermijnstatistieken (bruto lonen and salarissen) en arbeidsmarktstatistieken (arbeidskostenindices) met de bronnen voor nationale rekeningen (beloning) hoogst wenselijk is.

Belangrijke conclusies voor de arbeidsmarkt en het effect op de toekomstige prijsontwikkelingen kunnen worden getrokken uit de gegevens over maandelijkse loonakkoorden, hoewel institutionele afspraken op de arbeidsmarkten in het eurogebied verschillen.

De ECB geeft prioriteit aan verbeteringen in de arbeidskostenindex en de uurloongegevens uit de nationale rekeningen, met inbegrip van betere statistieken voor diensten.

4.9 ENQUÊTES ONDER BEDRIJVEN

Vergelijkbare enquêtes onder bedrijven voor het eurogebied zijn belangrijk voor de analyse van het eurogebied en zorgen thans voor opvulling van enige lacunes in de kwantitatieve statistieken (bijvoorbeeld de beoordeling van orderportefeuilles, ontwikkelingen in dienstenactiviteiten). Een deel van de informatie die resulteert uit enquêtes, met name gegevens over de capaciteitsbenutting, is niet beschikbaar uit andere statistische bronnen. Voor monetaire-beleidsanalyse is een maandfrequentie en, in sommige gevallen, een kwartaalfrequentie toereikend, alsook een zekere mate van specificatie naar economische sector.

De ECB geeft prioriteit aan de lopende uitbreiding van de enquêtes onder bedrijven in de dienstensector.

4.10 BUITENHANDELSSTATISTIEKEN

De ECB vereist buitenhandelsstatistieken die worden uitgedrukt in huidige prijzen (waarden) en volumes. Naast een uitsplitsing naar belangrijkste partnerregio's en -landen wordt een uitsplitsing naar categorieën goederen gebruikt. Een uitsplitsing van de maandgegevens op het 2-cijferige niveau van de "Combined Nomenclature (CN)" en een uitsplitsing van de kwar-

taalgegevens op het 4-cijferige niveau is voor de ECB voldoende, met name voor Intrastat. Dit zou toereikende sub-aggregaten moeten verschaffen voor de belangrijkste productgroepen (bijvoorbeeld industriële hoofdsectoren). Ten gevolge van het huidige ontbreken van andere statistische informatie betreffende prijsontwikkelingen voor de invoer en uitvoer van het eurogebied, met name van zuivere handelsprijnsindices voor het eurogebied als geheel, is de verschaffing van maandelijkse indices van de waarde per eenheid product voor het eurogebied de op één na beste oplossing voor de ECB (zie ook Paragraaf 4.5).

De wettelijke bepalingen betreffende buitenlandshandelsstatistieken zijn thans neergelegd in een aantal Verordeningen van de EU-Raad en de Commissie, afzonderlijk voor de interne handel binnen de EU (Intrastat) en de handel met landen buiten het eurogebied.¹⁴ Ten aanzien van de handel tussen de lidstaten, bedragen de uiterste data voor het toezenden van gegevens aan de Europese Commissie (Eurostat) acht weken (voor totaalwaarden uitgesplitst naar partnerland) en tien weken (voor de volledige reeks), terwijl de termijn voor de handel met landen buiten de EU zes weken bedraagt. Met betrekking tot de buitenlandhandel van het eurogebied zijn deze vertragingen vanuit het oogpunt van beleidsdoeleinden te groot. Overeenkomstig de Europese Economische Hoofdindicatoren, dienen de volledige handelscijfers voor het eurogebied beschikbaar te zijn 45 dagen na het einde van de referentiemaand, ongeveer twee weken later gevolgd door een completere reeks gegevens.

De ECB geeft prioriteit aan de verbetering van de tijdige aanlevering van de buitenlandshandelsresultaten voor het eurogebied in overeenstemming met de doelstelling van de Europese Economische Hoofdindicatoren (t+45 dagen) en aan verbetering van de statistieken betreffende de invoer- en uitvoerprijzen. Daarnaast vestigt de ECB de aandacht op een verminderde prioriteit ten aanzien van gedetailleerde Intrastat-statistieken en roept zij op tot een herweging van de juridische vereisten.

5 STATISTIEKEN VOOR LANDEN BUITEN HET EUROGEBIED

5.1 EU-LANDEN BUITEN HET EUROGEBIED

De economische statistieken voor de lidstaten die niet deelnemen aan de gemeenschappelijke munt zijn vereist voor drie hoofdoeleinden. Ten eerste is krachtens artikel 122, lid 2, van het Verdrag, een sleutelreeks van macro-economische convergentie-indicatoren vereist voor de beoordeling van convergentie, met uitzondering voor landen met een derogatie. Ten tweede wordt een bredere reeks van statistieken gebruikt voor het volgen van de economische ontwikkelingen in deze landen. Alle nationale centrale banken van de EU zijn lid van de Algemene Raad van de ECB en nemen deel aan de zogenoemde “Biannual Monetary Policy Co-ordination Exercise” (Halfjaarlijkse Monetair-beleidscoördinatieronde). Ten slotte zouden deze landen zich er in het algemeen op moeten richten ervoor te zorgen dat hun statistieken soepel geïntegreerd worden in het statistische kader van het eurogebied, met inbegrip van voldoende historische gegevens. Dit is met name van belang voor die landen die naar verwachting een aanzienlijke bijdrage zullen moeten gaan leveren aan een aggregaat voor het eurogebied.

5.2 STATISTIEKEN VOOR TOETREDINGSLANDEN

Het voornaamste belang dat de ECB heeft bij economische statistieken voor toetredingslanden vóór hun toetreding tot de EU is het volgen van het toetredingsproces en de economische ontwikkelingen buiten het eurogebied in het algemeen. Voor beide doeleinden, en om over ten

¹⁴ De uiterste data voor verzending worden uiteengezet in de Verordening (EG) Nr. 1901/2000 van de Commissie van 7 september 2000 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EEG) Nr. 3330/91 van de Raad betreffende de statistieken van het goederenverkeer tussen lidstaten (voor Intrastat) en Verordening (EG) Nr. 1917/2000 van de Commissie van 7 september 2000 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 1172/95 van de Raad wat de statistiek van de buitenlandse handel betreft. Verordening (EEG) Nr. 3330/91 van de Raad wordt per jaareinde ingetrokken en wordt vervangen door de Verordening (EG) Nr. 638/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 (*Publicatieblad* L 102, 7 april 2004, blz. 1).

minste enige jaren van historische gegevens te kunnen beschikken wanneer zij toetreden tot de EU, is vergelijkbaarheid van gegevens, en derhalve implementatie van bestaande EU-regelgeving betreffende statistieken, belangrijk. Wanneer de toetredingslanden eenmaal lid worden van de EU, zijn de statistische vereisten identiek aan die welke gelden voor de andere EU-landen die thans niet deelnemen aan de gemeenschappelijke munt.

Vóór toetreding tot de EU wordt prioriteit gegeven aan tijdig beschikbare sleutelaggregaten, met name die welke nodig zijn voor het volgen van de convergentie. Dit zijn in het bijzonder geaggregeerde HICP's, de belangrijkste aggregaten betreffende nationale rekeningen op jaar- en kwartaalbasis (uitgaven en productie, beloning, inkomen van huishoudens en besparingen), overheidsinkomsten en -uitgaven, werkgelegenheid en werkloosheid. Andere relevante gegevens zijn aanvullende inflatie-indicatoren (bijvoorbeeld producentenprijzen, arbeidskosten), en de buitenlandhandel. Voor nadere details zij verwezen naar Bijlage 2.

Bijlage I Door de ECB periodiek benodigde algemene economische statistieken voor het eurogebied

Vereiste indicator (frequentie)	Vereiste gedetailleerdheid	Vereiste tijdslijmieten (referentieperiode + "x" kalenderdagen)	Prioriteit voor verbeteringen
A. Prijzen en kosten			
Consumptieprijsindex (HICP) (m)	COICOP viercijferig, plus gedetailleerdere uitsplitsing op eurogebied-niveau; homogene aggregaties; ramingen van de invloed van belastingwijzigingen en door de overheid gereguleerde prijzen.	t + 15 (en t + 0 voor eerste ramingen)	Eigenaar-gebruiker-huisbezit Kwaliteitsaanpassing "HICP Constant Tax"-index
Producentenprijsindex Industrie (m) Bouwnijverheid (kw) Diensten (kw)	NACE Rev. 1-afdelingen Bouwnijverheid, weg- en waterbouw NACE Rev. 1-afdeling (markt-diensten)	t + 35 t + 45 t + 60	Eurogebiedaggregaten betreffende producenten-prijzen voor marktdiensten
Beloning, bruto lonen en salarissen, arbeidskosten per eenheid product, gemiddelde arbeidskosten per werknemer/per uur (m/kw)	Nationale rekeningen (kw): minstens A6	t + 60	Uurlonen
	Kortetermijnstatistieken (m): NACE Rev. 1-afdelingen	t + 30	Betere tijdigheid
	Arbeidskostenstatistieken (m/kw): contractlonen, overige lonen, overige arbeidskosten, NACE-secties	t + 70	Volledige implementatie van de "Arbeidskosten-index"
Prijzen van ruwe materialen (grondstoffen) (w)	Per individuele grondstof en hoofdgroepen	t + 5	-
Prijzen van woningen (kw)	Huizen en flats, nieuw en bestaand, grote steden	t + 60-90	Euorgebiedindex op kwartaalbasis
Loonakkoorden (m/kw)	Per belangrijkste sector en tijdigheid (details afhankelijk van loonvormingsproces)		-
Uitvoer- en invoerprijs-indices (buiten het eurogebied) (m)	NACE Rev. 1-afdelingen	t + 45	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten

Bijlage I Door de ECB periodiek benodigde algemene economische statistieken voor het eurogebied (vervolg)

Vereiste indicator (frequentie)	Vereiste gedetailleerdheid	Vereiste tijdslijmieten (referentieperiode + "x" kalenderdagen)	Prioriteit voor verbeteringen
B. Vraag en productie			
Nationale rekeningen voor de economie (kw/j)	Hoofdaggregaten voor de economie, belangrijkste bedrijfstakken en producten (ESR 95 Tabel 1)	t + 60, <i>flash</i> -ramingen voor bbp en hoofdcomponenten eerder	Betere tijdigheid (kwartaalrekeningen met uitsplitsing van uitgaven en productie naar t + 60)
Nationale (niet-financiële) rekeningen per institutionele sector (kw/j)	Uitsplitsing naar S11, S12, S13, S14+15, S2, met name gericht op belangrijkste saldi	t + 90	Eurogebiedaggregaten voor kwartaalrekeningen per institutionele sector
Nationale rekeningen op jaarbasis (j)	ESR 95 Tabel 3 (A31), Tabel 4 (met uitsplitsing naar eurogebied/niet-eurogebied), 5 (COICOP 3-cijferig), 8 (gedetailleerde sectorrekeningen)	t + 180-270	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
Kapitaalvoorraad (j)	Totaal, publieke sector, Pi6, bruto en netto	t + 1 jaar	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
Niet-financiële activa (j)	Gehele economie, huishoudens, woningen	t + 1 jaar	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten, gegevens voor de sector huishoudens betreffende woningen
Aanbod- en gebruikstabellen (j)	ESR 95 Tabel 15 (A60/P60)	t + 2-3 jaar	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
Input-productie-tabellen, (5-jaarlijks)	ESR 95 Tabel 17 (P60/P60)	t + 2-3 jaar	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
Industriële productie (NACE C-F) (m)	NACE Rev. 1-afdelingen ¹⁾	t + 30	Betere tijdigheid
Ontvangen nieuwe orders in de industrie (NACE D-F) (m)	NACE Rev. 1-afdelingen ¹⁾ , eurogebied/niet-eurogebied-oorsprong	t + 30	Betere tijdigheid, gedeplateerde resultaten, correcte definitie van uitvoerorders van het eurogebied
Detailhandelsomzet (nominaal en tegen constante prijzen) (m)	NACE Rev. 1-afdelingen en -groepen	t + 30	-
Omzet in de industrie (NACE C-F) (m)	NACE Rev. 1-afdelingen	t + 45	Betere tijdigheid
Omzet (productie) in de belangrijkste dienstensectoren (m)	NACE Rev. 1-afdelingen (en -groepen waar deze heterogeen zijn)	t + 45	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
Industriële enquête (m)	NACE Rev. 1-afdelingen	t + 0	Volledige dekking betreffende de markt-dienstensector
Enquête onder consumenten (m)		t + 0	-
Bouwvergunningen (of eerste woningen) (m)	Per belangrijkste type bouw	t + 45	-
Buitenhandel (met landen buiten het eurogebied) waarden en volumes (m)	Twee-cijferige "Combined Nomenclature", belangrijkste economische groeperingen, geografische uitsplitsing	t + 45 (aggregaten); t + 60 (details, volumes, waarden per eenheid product)	Betere tijdigheid (Europese Economische Hoofdindicatoren-doelstelling)

Bijlage I Door de ECB periodiek benodigde algemene economische statistieken voor het eurogebied (vervolg)

Vereiste indicator (frequentie)	Vereiste gedetailleerdheid	Vereiste tijdslijmieten (referentieperiode + "x" kalenderdagen)	Prioriteit voor verbeteringen
C. Niet-financiële overheidsrekeningen			
Overheidsinkomsten en -uitgaven (j)	Uitsplitsing zoals gepubliceerd in de eurogebiedstatistieken van het ECB Maandbericht	t + 90	Verbetering van de dekking
Overheidsinkomsten en -uitgaven (kw)	Vereenvoudigde maar consistente uitsplitsing vergeleken met de jaargegevens	t + 90	Volledige implementatie
Overheidsrekeningen (kw)	Uitsplitsing voor S13 in lijn met nationale rekeningen op kwartaalbasis (met inbegrip van kapitaalrekeningen) naar sector (zie Sectie B)	t + 90	Volledige implementatie
Nationale rekeningen (j)	ESR 95 Tabel 8 voor S13 en Tabel 11 (COFOG)	t + 180-240	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
D. Arbeidsmarkt			
Werkgelegenheid en werknemers (m/kw)	Eerste schatting voor de gehele economie (m/kw)	t + 45	Betere tijdigheid, statistieken betreffende dienstensector, maandgegevens
	Nationale rekeningen (kw): ten minste A6	t + 60	
	Kortetermijnstatistieken (m/kw): NACE Rev. 1-afdelingen	t + 30	
	"Steekproefenquête naar de arbeidskrachten" (m/kw): Belangrijkste resultaten	t + 60	
	"Steekproefenquête naar de arbeidskrachten" (kw/j): Gedetailleerde resultaten	t + 90	
Werkloosheid (m)	Per branche: ten minste A6 Per leeftijd: brede leeftijdsgroepen Per duur: kortetermijn, middellange-termijn, langetermijn	t + 30	Uitsplitsing naar duur van werkloosheid
Aanvullende maatstaven van onderbezetting en de arbeidsreserve (kw)	Onderbezetting per belangrijkste bedrijfstak Arbeidsreserve naar leeftijd en geslacht ¹⁾	t + 60	Geaggregeerde gegevens voor tijd-gerelateerde onderbezetting
Aanvullende stroommaatstaven van werkloosheid en werkgelegenheid (m/kw)	Nieuwe werklozen; nieuw aangesteld personeel (vast, tijdelijk, part-time, full-time) ²⁾	t + 45	Geaggregeerde gegevens voor nieuwe werklozen en nieuw aangesteld personeel
Gewerkte uren (m/kw)	Nationale rekeningen (kw): A6	t + 60	Beschikbaarheid van eurogebiedaggregaten
	Kortetermijnstatistieken (m): NACE Rev. 1-afdelingen	t + 45	
Vacatures (kw)	Per bedrijfstak: ten minste A6	t + 45	Betere dekking en vergelijkbaarheid van eurogebiedaggregaten

1) Met inbegrip van de bouwnijverheid en de weg- en waterbouw ten behoeve van de bouwnijverheid.

2) Uitsplitsing/details niet vereist met hoge frequentie.

TOELICHTING:

De tabel bevat een verzameling van de meest frequent gebruikte macro-economische statistieken voor prijzen en kosten, de reële economie, de niet-financiële rekeningen van overheden en de arbeidsmarkt. Verdere relevante statistieken die worden gebruikt voor specifieke doeleinden, zoals onderzoek, zijn niet opgenomen.

Bijlage 2 Door de ECB benodigde algemene economische statistieken voor de toetredingslanden

Indicator en frequentie	Gedetailleerdheid	Tijdslimiet (eerste resultaten) ¹⁾ (referentieperiode + "x" dagen)
Consumptieprijsindex (HICP) (m)	COICOP 1-cijferig, plus additionele homogene aggregaties	t + 35
Nationale rekeningen voor de economie (kw/j)	Hoofdaggregaten voor de economie (ESR 95 Tabel 1)	t + 90 (kw) t + 360 (j)
Werkgelegenheid en werkloosheid (kw)	Totaal en hoofdgroepen	t + 90 ("Steekproefenquête naar de arbeidskrachten"), t + 90 (Nationale Rekeningen)
Industriële productie en producentenprijzen	Totaal en industriële hoofdsectoren	t + 50-60
Buitenhandel (m) ²⁾	Totaal, handel met EU, eurogebied, overig	t + 56
Enquêtes onder bedrijven en consumenten (m/kw)	Vertrouwensindicatoren en hoofdcomponenten	t + 15
Overheidsinkomsten en -uitgaven (j)	Hoofdcategorieën	t + 120

1) De aangegeven tijdslimieten komen overeen met de vereisten zoals neergelegd in de bestaande EU-Verordeningen (met uitzondering van enquêtes).

2) Gedetailleerde buitenhandelsinformatie voor de toetredingslanden kan eveneens worden afgeleid uit de desbetreffende statistieken voor het eurogebied als rapporterend land.

